

Ókontri

Όκοντρι

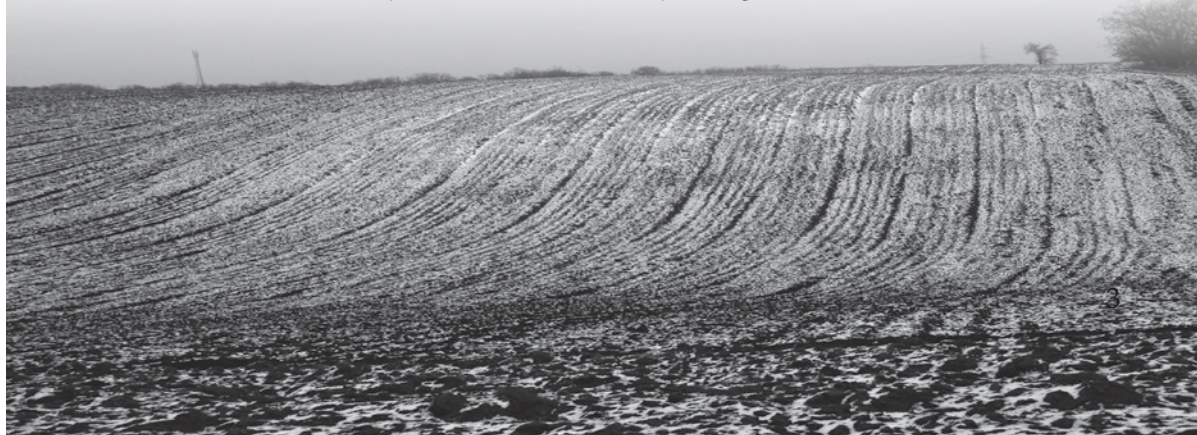
15 Harmadnap korán kelt. Papírt, ceruzát vett elő, maga elé terítette a végrendeletet, és kiírta belőle, melyik dűlőben hány hold földet örökölt az apja. Utána minden tagot átszámított acre-re, hogy jobban értse, bár nyilvánvaló volt, hogy előbb-utóbb át kell állnia a magyarországi mértékegységekre. Úgy döntött, hogy nagy részébe búzát, kisebb részébe árpat, és valamennyi kukoricát és krumplit is vet. Ez volt a vetésterve. A búza, árpa értelemszerűen már csak tavaszi lehet. Zab is jó lenne, gondolta, de nincsen tavaszi zab. Tudván, hány bushelt, vékát bír meg egy acre, kikalkulálta, melyikből milyen mennyiségű vetőmagra lesz szüksége. Hogy melyik dűlőbe mit tegyen, hol mi jobb, azt Ferenc véleményétől akarta függővé tenni.

Mikor végzett, felébresztette Georgie-t és átmentek Ferencékhez reggelizni. Evés közben jóváhagyatta Ferencsel a vetőmagigényét. Az megígérte, hogy beszerzi a vetőmagot, amíg ő oda lesz. Kérdésére, hogy mennyi pénzt szán rá, azt felelte, hogy szabad kezét ad neki. A legjobb volna kölcsönbe kapni a vetőmagot, és ősszel megadni, de aki csak pénzt ad, annak természetesen pénzzel fizessen.

Aztán elmagyarázta Georgie-nak, hogy egy időre megint itt hagyja, de ne féljen, hamarosan visszajön. És különben se maradjon egyedül, itt lesz vele Franciska néni, és lehet, hogy Emma néni is eljön megint. Ha meg nagyon unja magát, menjen ki az udvarra, derítse fel. Mindenféle érdekes dolgok vannak itt, mint nagyiéknál a Wheelerben, állatok, madarak, még olyasmivel is találkozhat, ami Kaliforniában nincsen, csak a kakastól óvakodjon.

Péterkére ment a bankba, lovon, egyedül.

Hogy hogyan jut el oda, és hol találja a pénzintézetet, elmagyarázták neki. Figyelmeztették, ha autóval találkozik, húzódjon le az út szélére, és álljon meg, mert a ló fél tőle,

és könnyen megbokrosodhat. Ez a járási székhelyen inkább előfordulhat, mert nagyobb, mint Recsk.

Péterkére, hivatalos nevén Pétervásárára gond nélkül eljutott. Az utat Szárazrétig már ismerte. Miután beért Füzesre, már gyerekjáték volt. Csak követnie kellett a faluból a folytatását, amely egyenesen oda vitt.

Autóval nem találkozott, és a bankot is könnyen megtalálta. Csak Füzesen volt némi kalandja. Az egyik udvarból kirohant két kutya, és üldözőbe vették, de a ló megrúgta az egyiket, mire az vonítva lemaradt, utána a másik magától eloldalgott.

A Pétervására és Vidéke Takaré- és Hitelszövetkezetben, ahol számlát nyitott, nem kis feltűnést keltett. Ennyi pénzt itt még senki nem tett be valutában, kivált nem amerikai állampolgár. Itt inkább mindenki kivenni szokott, és szinte kizárólag pengőt. Nyelvi nehézségei nem voltak. Idegenes kiejtését hallva a tisztviselő azonnal szólt az igazgatónak, aki jól-rosszul, de beszélt angolul, és maga vette kézbe az ügyet. A szobájába invitálta, leültette és itallal kínálta. Kissé csodálkozott, hogy Steve olyan messziről a zsebében hozta a pénzét és nem utalta, de nem tette szavá. Tapintatos volt és nagyon szívélyes, szinte mézes-mázos. Biztosította, hogy náluk a legjobb helyen lesz a tőkéje – Steve nem javította ki, hogy nem tőkének szánja az összeget –, és kijelentette, hogy ha magyarországi tervei megvalósításához esetleg hitelre vagy befektetési tanácsra lesz szüksége, forduljon csak bizalommal hozzájuk, mindenkor készséggel állnak a rendelkezésére. Steve jelezte, hogy valamennyit pengőre váltana, és megnevezte az összeget. Ezt a kívánságát is az igazgató teljesítette. Gyorsan bekérte a napi árfolyamlistát, számolt, majd a mögötte lévő páncélszekrényből kivette és eléje helyezte a bankjegycsomót.

Mielőtt Steve visszaindult volna, a közeli vegyesboltban rézgálicot vett vetőmagpácoláshoz. Nem tudta a rézgálic nevét, és úgy segített magán, hogy sorban belekukkantott a fal mellett álló nyitott zsákokba, és amelyikben az volt, arra rábökött. Hozott magával egy nagy vászontarisznyát, és abba mérte bele, aztán a nyeregkápára akasztotta.

Úgy lett, ahogy a nagybátyja ígérte. Mire hazaért, megvolt a vetőmag, a búza és az árpa. Nem volt könnyű összeszedni, mert tavaszi gabonát mindenki kevesebbet termesztett, és vetés után maradt is, meg nem is. Nem kellett mindért fizetni. Egy része, jó harmada helyben volt és ingyen Ferencről. Amelyért fizetni kellett, az részint Mária nénjétől, Lőrinc bátyjától és Meleg Imrétől származott. Máriának kedvezményesen, fél áron adták – a nénye ingyen akarta, de az ura, Józsi sógor megtiltotta –, Lőrinc valamivel drágábban. A legtöbbet Meleg Imre kérte érte, a piaci árnál is többet, de nem lehetett alkudni, másnak nem volt tavaszi vetőmaga a faluban. Steve először berzenkedett Ferenc adományára ellen, nem akarta magát túlságosan lekötöztetni. Inkább fizetett volna neki is, de az hallani se akart róla. Még hogy ő üzleteljen a saját családjával, a tulajdon édesbátyja fiával? Nem, arról szó se lehet, hátrította el a pénzt. Végül Steve meghátrált, de magában úgy határozott, hogy aratás után visszaadja, vagy más, illő módon viszonzza a nagybátyja nagylelkűségét.

Kukoricát, krumplit viszont senki nem adott. Az mindenkinek kellett magának, a baromfiának, hízójának. Ferencnek lett volna némi kukoricafeleslege, de nem ajánlotta, mert

apró, csökkent volt, vetőmagnak alkalmatlan. Ilyen termett legutóbb, mert aszályos volt az előző év, nem fejlődtek ki rendesen a szemek, és a csövek is rövidebbek lettek a szokásosnál. A vetőmagnak valóját maga is a péterkei vásáron vette.

Következett a szántás, a talajelőkészítés.

Steve nekiállhatott volna egyedül is, miután Ferenc felajánlotta, hogy ad lovat, ekét, de ha csak maga csinálja, nem jut időre a végére. Még akkor is sokáig tartott volna, ha a nagybátyja betársul egy másik ekével, és ketten ugranak neki.

Szerencsére összefogott a rokonság, és segített, de most emberebbül, mert senki nem tartott igényt ellenszolgáltatásra. Mindenki úgy okoskodott, hogy megtérül ez majd egyszer. Ennek a Pista gyerekek pénze van, dollárja, ajánlatos vele jóba lenni. Vesz még földet is, nagyban játszik, és a segítőjének is csurran-cseppen majd valami.

Őt ekét állított ki a had, kettőt Ferenc, egyet Lőrinc, egyet Mária ura – szívta a fogát, de csak annyit ért el a feleségénél, hogy a cselédjét küldhette maga helyett – egyet pedig Klára nagynénjének a férje, Penyaskó Elemér. Ezzel a néniével Steve egyébként még nem is találkozott. Nem jött el Ferencékhez, mert haragudott rájuk, a vadházasságuk miatt, de üzenté neki, hogy minél előbb látogassa meg.

Másnap kezdték, hajnalban. Alighogy megvirradt, kivonultak a fogatok.

Steve-nek elsőül Dolyinaárnyék jutott. Ferenc intézte így. Kíméletből. A hegyföldek közül az ottani volt a legkisebb lejtésű. És pontosan szemközt a dolyinaverőivel, amelyet magának tartott fenn, mert onnan jól láthatta, miként boldogul Steve az ekével, a lovakkal. Aggódott kissé. Jó benyomást tett rá az unokaöccse azzal, hogy tud lovagolni, számolni, de csak nem igazi parasztgyerek ez, gondolta. Autószerelő, vagy mi. Ha nem jól csinálja, átmegy majd hozzá, és megmutatja, hogyan kell. Ez időveszteség ugyan, de segítenie kell. Meg egyébként is szemmel akarta tartani, mert úgy érezte, hogy rá van bízva, felel érte, egyengetnie kell az útját.

Aggodalma nem volt egészen alaptalan. Steve-nek először gondot okozott a szántás. Egy kocsival mentek, a nagybátyja segített neki levenni az ekéjét, a boronáját, az eke elé fogni a lovakat, beállítani a szántásmélységet. Megvárta, amíg felhúzat a tag felső végére – itt szintén csak lefelé lehetett fogatni –, aztán magára hagyta.

Steve-nek sikerült jól bevetetni az ekevasat a földbe, de aztán kétszer is kiugrott, egy helyen pedig elgörbült a barázda. Furcsa volt neki az eke, főként a felemás kerekű eketálya miatt. Nekik Kaliforniában nem ilyen volt, nem taligás.

Annak csak egy kereke volt, elől középen egy kicsi, a gerenda alatt, a függőleges száron. A szárral lehetett beállítani a szántásmélységet is, a rajta lévő csapszeg segítségével. Igaz, ilyen eke már nem sok volt a Wheelerben. Aki ott még lóval szántott, az már többnyire újabb fajta ekét használt, olyat, amelynek két nagy kereke van, és ülése, amelyben ül az ember, és állítani is onnan állít, állítókkal, menetközben, anélkül, hogy leszállna. Mindamellet elismerte, hogy ez a magyar eke jobb, jobban tartja az irányt és mélységet is, csak meg kell szokni. És valóban, a következő fordulóval sikerült kiegyenesíteni a barázdát, a harmadik után már nem ugrott ki a földből az ekevas, és az ekekormány is szép egyenletesen döntötte egymásra a felhasított hantokat. Most már csak a lovak nem hallgattak mindig a parancsszavára. Vagy azért, mert Steve idegen volt nekik, vagy, mert hibásan ejtette a *cojde* és *cüled* szavakat, a jobbrát és a balrát. Különösen a fordulókban engedetlenkedtek. Úgyhogy ilyenkor erősen használnia kellett a gyeplőt, amit nem szívesen

tett, mert sajnálta az állatokat, elképzelte, milyen rossz lehet nekik, nem elég, hogy a szájukban van a zablá, de ő még rángatja is azt a vasat.

Ferenc időről-időre megállt odaát, és figyelt, de a kezdeti nehézségekből mit sem észlelt. Csak azt látta, hogy Steve folyamatosan szánt, hogy szaporodnak a barázdák, az egyik oldalon nő a sötét, a másik oldalon meg fogy a világos sáv. Ilyenkor elégedetten bólintott, és ismét megragadt az ekéje szarvát.

Steve-nek másnap délig tartott Dolyinaárnyék. A nagybátyja szemközt a nagyobb darab földdel még aznap végzett, és tovább vonult Csapásalatra. Elvitte a kocsit, de este visszahozta. Ő a következő dűlőbe, Rácfalura már egyedül ment, és munka közben nem nézte senki. Odatalált. Emlékezett rá, hogy arra hozták őket Recskről, a vasúttól, de magát a tagot úgy lelta meg, hogy a nagybátyja előtte kikarózta neki. Itt már jobban ment minden. És noha nagyobb volt a terület, mint Dolyinaárnyékon, egy nap alatt felszántotta, elboronálta. Igaz, lapos lévén, könnyebb volt a terep, és a talaj is összehasonlíthatatlanul lazább és fekete, szinte erdei. Egy helyen korszó cserépdarabokat fordított ki az eke. A rácok korszója lehetett, akiknek itt volt a falujuk, de hogy kik lehettek azok a rácok, arról fogalma sem volt. No, majd megkérdezi Ferenc bátyját, határozta el.

A negyedik napon mindenki végzett a magáéval. Ferencel még aznap este bepácolták a vetőmagot a csűr földjén egy ponyván, és zsákokba porciózták. Az ötödik napon párokba rendeződött a csapat, és elvetettek. Ez a hengereléssel együtt majdnem újabb két napot vett igénybe. Egy-másfél napba is belefért volna, de nem lehetett mindenhol géppel vetni. Az olyan meredek oldalban, mint Dolyinaverő vagy Csapásalatt, kézzel kellett. Steve kivételével mindenki tudott kézzel vetni, de Ferenc fenntartotta magának a jogot, hogy egymaga csinálja. Hányaveti és rendetlen gazda volt, de ebben kivételesen tökéletes. Kevesen tudták a magot olyan egyenletesen teríteni, mint ő. Steve ámulva nézte, mint nyúl a nyakába akasztott zsákba, és suhintja szét nagy ívben biztos kézzel, amit kimarkolt. Halott az apjától erről az ősi vetésmódról, de még nem látott ilyet.

Már csak a kukorica és krumpli volt hátra. Átkocsizott Ferencel a recski piacra, és vett egy zsák morzsolt kukoricát és egy fél zsák vetőkrumplit. A kukoricát otthon bepácolták, a krumplival együtt felvitték Pecegpallagra, és elvetették. Az utolsó pillanatban, mert alig-hogy végeztek, eleredt az eső. Már két napja esőre állott, de nem esett. Csak addig tartson ki, míg minden a földbe nem kerül, mondogatta Ferenc, aztán jöhet az eső, sőt, kell, hogy jöjjön.

Steve a végén a munkásait többször megkérdezte, hogy mivel tartozik nekik, és mindig azt a választ kapta, hogy semmivel – de a hét szombatján megvendégelte őket. Pénteken volt Ferencel Pecegpallagon, szombat reggel átlovagolt Recskre, és vett a piacon három tyúkot. Franciska megrökönyödött, szívesen vágott volna a magukéból, de kérésére elkészítette pörköltnek. Bort a kocsmából hozatott. Ez meg Ferencnek nem tetszett. Ugyan minek ad ki pénzt erre is, mikor neki van sajátja a pincéjében, mondta méltatlankodva, mire Steve azt felelte, hogy most ő a gazda.

Másnap, vasárnap délután elkérte az egyik hátast, maga elé ültette Georgie-t, hogy ki-lovagoljon megnézni a földjeit.

– Megnézni? – kérdezte Ferenc. – Mit? Nem kel még semmi. De csak menjetek, szép a föld úgy is, hogy még nem látszik, mit tettek bele.

Megnézte őket, kivéve a péterhegyit. Azt sehogy se találta. Ott több tag is frissen volt eldolgozva, és sehogy se tudta megállapítani, melyik az övé.

Mikor hazaértek, Ferenc azzal fogadta, hogy megfeledeztek egy darabról. Dolyinában van a lapon, a faluhoz közel, ahogy elhagyja a szélső házat, az út és a patak közt. Olyan négyszáz kvadrától forma. Az is az apjáé. Benne van a tíz és fél holdban, jó, barnás hordalékföld. Javasolta, hogy oda zöldséget tegyen, paprikát, uborkát, paradicsomot meg ilyeneket. Van rajta kenderáztató is, de az ne zavarja. Gyorsan fel kell szántani, aztán veteményezni, palántálni, amíg nem túl késő, talán kap még palántát valahol a faluban.

– Zöldség! – kapott a fejéhez Steve. – Tényleg, az is kell. De jó, hogy mondja, erre nem is gondoltam.

– Magot Franciskától kérjél, biztos maradt neki, és palántát is szerez. Elveteményez, el is palántál helyetted, mert a veteményezés, palántálás, a konyhakert az asszony dolga.

Steve hétfőn fogta a végrendeletet, az apja lemondó nyilatkozatát, és megint elugrott Péterkére, most a Földhivatalba, a nevére íratni a földjeit. Ezúttal nem lovon, hanem biciglivel. Talált a padláson egyet. Franciska néhai férjéé, Péter bátyjáé volt. Rossz, de megjavította, üzemképes állapotba hozta. Még a gumijait is meg tudta ragasztani a Klára nénjétől kapott ragasztóval, akit végre meglátogatott.

Bárcsak ne ment volna Péterkére, kívánta, legalább ne mindjárt ez után a szép hét után!

Nem írtak a nevére semmit. Nem fogadták el az apja nyilatkozatát, mert angolul volt. Magyarul kellett. Jó, akkor ő lefordítja, mondta, tollba mondja, csak írják le. Nem, az nem felel meg, közölték vele. Hiteles fordítás kell, hivatásos fordítótól, akinek pecsétje van. És születési anyakönyvi kivonat is szükséges, és elmagyarázták neki, miért. De hisz itt az útlevele, amivel igazolja, hogy ő kicsoda, ha az azért kell, érvelt. Az nem elég, felelték. Szerezze be mindkét okmányt, és akkor jöjjön ismét. De ne feledje, a születési anyakönyvi kivonatnak is csak hiteles magyar fordítását fogadják el.

Bosszantotta ez a bürokrácia, azt meg egyenesen megalázónak érezte, hogy lekezelték, hogy úgy bántak vele, mint egy kiskorúval, mint egy gyerekkel. Ezt nem annyira a szavak jelentéséből, hanem a hangnemből állapította meg, hiszen jó pár szót nem értett világosan. Ilyen volt az anyakönyvi kivonat is. Még jó, hogy volt bennük annyi emberség, hogy leírták egy papírcetlire, és otthon Emma nénjével elmagyaráztatta, mit jelent.

Elrontották az örömét, de hazafelé jövet Szárazrét valamelyest helyrehozta. Mikor a szántójához ért, megállt. Nem legettette rajta szemét, nem vett rögöt a markába, le se szállt, csak lerakta a lábát és mégis. Odébb, Kenderföldeken felmerült ugyan benne, hogy talán nem is a magáét nézte, mert három olyanforma parcella is volt ott egymás mellett. Anynyi baj legyen, gondolta magában, és gyorsabban kezdett tekerni. ■ ■ ■